

вероятности получения будущей выгоды от нематериальных активов; выполнение контрольных процедур над нематериальными активами. Разработана модель, которая будет имитировать основные этапы контроля операций с нематериальными активами и является одним из путей обеспечения системы эффективного менеджмента с гарантированной экономической безопасностью бизнеса.

Ключевые слова: нематериальные активы, интеллектуальная собственность, учетные процедуры, контроль, модель.

Рис. 2 Лит. 5

Інформація про автора

ЛЕПЕТАН Інна Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна 3, e-mail: lepetan_inna@i.ua).

LEPETAN Inna – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Accounting Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, Soniachna str. 3, e-mail: lepetan_inna@i.ua).

ЛЕПЕТАН Инна Михайловна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры бухгалтерского учета, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная 3, e-mail: lepetan_inna@i.ua).

УДК 001:8:631.16:620.92

**МЕТОДИЧНИЙ
ІНСТРУМЕНТАРІЙ АНАЛІЗУ
ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВ В СИСТЕМІ
ЕКОНОМІЧНИХ АСПЕКТІВ
ВИРОБНИЦТВА
БІОПАЛИВА ©**

Т.О. МУЛИК,
*кандидат економічних наук, доцент
в.о. завідувача кафедри аналізу
та статистики,*

Я. І. МУЛИК,
*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри
аудиту та державного контролю,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)*

Досліджено методичний інструментарій аналізу фінансової безпеки підприємств в системі економічних аспектів виробництва біопалива. Розглянуто основну мету аналізу фінансової безпеки підприємств, завдання, суб'єкти та об'єкти аналізу. Встановлено також інформаційне забезпечення аналізу фінансової безпеки підприємств в системі економічних аспектів виробництва біопалива, порядок

© **Т.О. МУЛИК, Я.І. МУЛИК, 2016**

організації аналітичного процесу. Запропоновано модель аналізу фінансової безпеки підприємств з позицій мети та цілей проведення аналізу. Проаналізовано підходи до системи фінансових показників, що пропонуються різними авторами для оцінки рівня фінансової безпеки підприємств. Встановлено, що для оцінки фінансової безпеки науковцями пропонується значна кількість показників та має місце неузгодженість у групуванні коефіцієнтів у блоки з метою діагностики причин фінансової небезпеки.

Ключові слова: аналіз фінансової безпеки підприємств, методичний інструментарій аналізу, підходи до системи фінансових показників, виробництво біопалива.

Табл. 1. Рис. 1. Літ. 10.

Постановка проблеми. Сучасні підприємства, в тому числі і ті, що займаються виробництвом біопалива, функціонують в мінливому та динамічному середовищі. Крім того їх діяльність характеризується недоліком інвестиційних ресурсів, високим ступенем зносу основних засобів, низькою конкурентоспроможністю продукції і незатребуваністю її на внутрішньому і зовнішньому ринках, застарілими технологіями тощо. Все це актуалізує питання формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємств, який дасть можливість оцінювати її рівень, ідентифікувати ризики та загрози фінансовій безпеці, розробляти та проводити превентивні заходи з метою їх мінімізації, будувати стратегію розвитку підприємства.

Важлива роль у виконанні цього завдання належить аналізу, за допомогою якого здійснюють дослідження економічних процесів, виявляють зміни в них, обраховують кількісне вираження факторів, що забезпечують зміни показників господарської діяльності, і на основі досліджень приймають ефективні управлінські рішення.

На жаль, на сьогодні однією з найбільш вагомих проблем забезпечення фінансової безпеки підприємств є відсутність аналітичної роботи за оцінкою її надійності та рівня. Невміння оцінити стан фінансової безпеки, існуючі для неї загрози, призводить до неможливості їх усунення, а відтак, є наслідком неефективної фінансової діяльності підприємств. Зазначене зумовлює потребу здійснення наукових досліджень щодо методичних складових аналізу фінансової безпеки підприємств, а саме: визначення завдань та цілей аналізу; застосування відповідних методів та прийомів аналізу; визначення етапів та послідовності аналізу, використання інформаційної бази аналізу, формування системи показників виміру рівня фінансової безпеки тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємств та управління нею, а також аналіз її рівня, загроз та індикаторів фінансової безпеки висвітлено в працях О. Барановського, І. Бланка, М. Єрмошенка, О. Тимошенка, М. Мікуліної, К. Горячевої, О. Арєф'євої та інших. Проте питання методики аналізу фінансової безпеки підприємства є ще недостатньо дослідженими.

Формулювання цілей статті є дослідження методичних засад аналізу фінансової безпеки підприємств в системі економічних аспектів виробництва біопалива.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз — найширше поняття, яке лежить в основі будь-якого пізнання явищ природи і суспільства, а способи аналізу — основа дослідження змісту, сутності, будови, зміни й розвитку економічних, політичних, соціальних, природних та інших явищ і процесів. Він є частиною будь-якого науково-практичного пошуку у поясненні та розв'язанні наявних невідповідностей і проблем.

Вважаємо, що аналіз фінансової безпеки підприємств є процесом оцінки стану фінансової безпеки, виявлення впливу факторів на її рівень а також наявних та потенційних загроз фінансовій безпеці з метою прийняття ефективних управлінських рішень в системі забезпечення фінансової безпеки підприємств.

Загалом, система оцінки і аналізу фінансової безпеки має включати в себе сукупність послідовних взаємозв'язаних між собою завдань і адаптованих до цих завдань методик та методів, що дають можливість виявити, оцінити і зменшити дію господарського ризику до прийняттого рівня з мінімальними витратами корпоративних ресурсів.

Основна мета аналізу фінансової безпеки підприємств, на нашу думку, полягає в оцінці стану фінансової безпеки і основних результатів фінансової діяльності з метою ідентифікації рівня загроз його фінансовим інтересам, а також виявлення резервів підвищення рівня фінансової безпеки підприємств в системі економічних аспектів виробництва біопалива.

Завдання аналізу фінансової безпеки підприємства витікають з таких основних функцій фінансового аналізу, як:

- оціночної - визначення стану функціонування об'єкта управління;
- діагностичної - виявлення можливих змін стану об'єкта;
- пошукової - визначення можливих заходів покращення або відновлення стану суб'єкта управління.

Відтак, основними завданнями аналізу фінансової безпеки підприємства є:

- оцінка рівня фінансової безпеки підприємства;
- оцінка наявних або потенційних загроз фінансовій безпеці і можливих ризиків стосовно діяльності підприємства;
- оцінка впливу факторів на рівень фінансової безпеки;
- аналіз ефективності впровадженої на підприємстві системи фінансової безпеки;
- розробка рекомендацій щодо забезпечення чи підвищення рівня фінансової безпеки, мінімізації негативних факторів (загроз) на її рівень.

Об'єктами аналізу фінансової безпеки підприємств є сукупність господарських процесів та їх результатів, направлених на досягнення цілей фінансової безпеки, а також об'єкти, на які впливає той чи інший вид загроз чи ризику: прибуток, фінансові ресурси, фінансові потоки, грошові кошти, зобов'язання, тощо.

Суб'єктами аналізу є аналітики, які зацікавлені в оцінці фінансової безпеки підприємства за будь-яких причин.

Процес аналізу неможливий без інформаційного забезпечення. Найбільш вичерпний перелік джерел аналізу фінансової безпеки підприємства дав Бланк І.А. На його думку, джерелами інформації для аналізу та оцінки фінансової безпеки

можуть бути: каталог факторів ризику і ризикових ситуацій; особистий досвід керівників підприємства та фахівців; прогнозна інформація; матеріали ревізій, аудиту, перевірок податкової служби, засобів масової інформації, нарад, листування, одержувані в результаті особистих контактів; бухгалтерський облік і звітність; статистичні дані; відомості про конкурентів, партнерів, постачальників і споживачів; матеріали маркетингових досліджень про стан ринку; відомості правоохоронних органів про кримінальну обстановку; економічна, політична, демографічна тощо ситуації в країні та регіоні; платоспроможність покупців і т. п. [3].

Тобто інформаційною базою аналізу фінансової безпеки підприємства є масив різнопланових даних, який характеризує фінансову діяльність суб'єкта господарювання.

Умовою успішного проведення аналізу є чітка організація аналітичного процесу як системи раціональних, скоординованих дій вивчення об'єкта дослідження відповідно до визначеної мети. Для забезпечення ефективності аналізу фінансової безпеки підприємства його потрібно добре продумати, спланувати й організувати.

Процес аналізу повинен здійснюватись упорядковано, у певній послідовності. Адже аналіз фінансової безпеки підприємств слід розглядати як цілісну систему, механізм оцінки, ефективна дія якого забезпечується чітким дотриманням його технології і методики проведення. Організацію такого аналізу можна уявити як технологічний процес, в якому необхідні аналітичні процедури здійснюються у встановленому порядку і реалізуються за допомогою сукупності організаційних, методичних і технічних методів, способів і прийомів.

Модель аналізу фінансової безпеки підприємства з позицій мети та цілей його проведення може виглядати так (рис. 1).

Запропонований підхід є варіативним. Кожен етап може змінюватися в залежності від поставлених аналітичних задач, ступеня деталізації інформації, а також галузевої приналежності підприємств.

Умовою успішного проведення аналізу фінансової безпеки підприємств є підбір відповідних методів та методик аналізу, і відповідно, системи показників. На основі критичного аналізу літературних джерел вітчизняних та зарубіжних науковців встановлено, що немає єдності й однотайності поглядів стосовно кількості показників та методики їх обчислення. Зупинимось більш детально на різних підходах.

Горячева К.С. зазначає, що показники (індикатори) фінансової безпеки підприємства, з одного боку, повинні входити до складу системи показників, які характеризують умовну структуру фінансової безпеки підприємства у складі вищенаведених функціональних складових (підсистем). З іншого, індикатори фінансової безпеки підприємства мають бути водночас показниками системи індикаторів, що характеризують стан фінансової діяльності підприємства, тобто входити до її складу, оскільки відображають певний стан цієї безпеки і повністю базуються на показниках фінансової діяльності [5, с. 290].

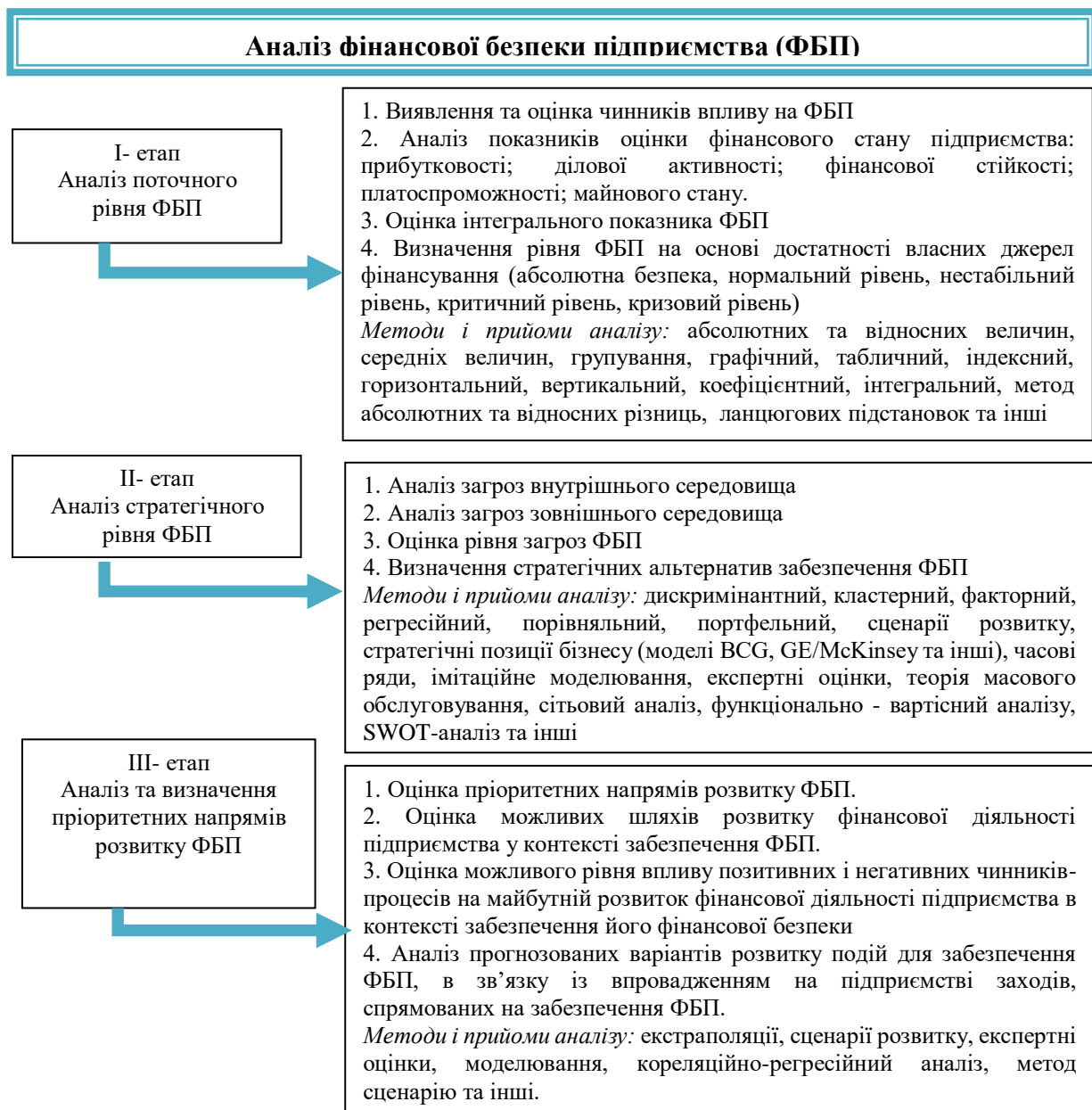

Рис. 1. Модель аналізу фінансової безпеки підприємства з позицій мети та цілей проведення аналізу

Джерело: сформовано авторами на основі літературних джерел

На думку Мартюшевої Л.С., до системи індикативних показників, що формуються на рівні суб'єктів господарювання, повинні входити як такі, що документально фіксуються в системі організованого на підприємстві фінансового, управлінського, статистичного та оперативного обліку, так і прогнозні значення часткових та інтегральних показників, які отримуються з використанням економіко-математичного моделювання та прогнозування. При цьому в системі фінансового менеджменту підприємств слід звертати особливу увагу та відстежувати динаміку фінансового стану фінансових інститутів, контрагентів по системі техніко-технологічних зв'язків, посередників тощо [9, с. 87].

Аналіз наукових джерел показав, що переважна частина науковців: Воробйов Ю. М., Блажевич О.Г.[4, с. 15], Крюкова І.О. [8, с. 43], Ареф'єва О.В., Кузенко Т.Б. [1, с. 102], Іващенко О.В. [7, с.143-144], Шелест В.В. [10, с. 184] до переліку показників для оцінки рівня фінансової безпеки підприємства відносять показники оцінки фінансового стану (табл. 1). До них належать показники прибутковості, ділової активності, фінансової стійкості, платоспроможності, майнового стану.

Таблиця 1

Аналіз підходів до системи фінансових показників, що пропонуються різними авторами для оцінки рівня фінансової безпеки підприємства

Автор	Система фінансових показників, що пропонуються автором для оцінки рівня фінансової безпеки підприємства (ФБП)
1	2
<i>Набір показників для оцінки ФБП на основі показників оцінки фінансового стану</i>	
Воробйов Ю. М., Блажевич О.Г. [4, с. 15]	Оцінка рівня фінансової безпеки організацій рекреаційної сфери може здійснюватись на основі системи фінансових показників: а) показники майнового стану суб'єктів підприємництва рекреаційної сфери; б) показники платоспроможності та ліквідності організацій рекреаційної сфери; в) показники фінансової незалежності та стійкості організацій рекреаційної сфери; г) показники ділової активності організацій рекреаційної сфери; д) показники рівня фінансових результатів діяльності суб'єктів підприємництва рекреаційної сфери; е) показники рівня рентабельності чи збитковості організацій рекреаційної сфери.
Шелест В.В. [10, с. 184]	Для оцінки рівня фінансової безпеки підприємства необхідно дослідити та проаналізувати: динаміку балансу та звіту про фінансові результати, рівень фінансової стійкості, рівень платоспроможності, рівень ліквідності, ділову активність
<i>Набір показників для оцінки ФБП на основі показників оцінки фінансового стану та інших специфічних показників, що характеризують фінансову діяльність</i>	
Крюкова І.О. [8, с. 43]	Традиційну систему індикаторів фінансової безпеки підприємства, яка включає показники: рентабельності, ділової активності, ліквідності, фінансової стійкості, інвестиційної привабливості, пропонується доповнити показниками використання фінансових потоків, які кількісно та якісно відображають процес забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання.
Ареф'єва О. В., Кузенко Т. Б. [1, с. 102]	Індикаторами фінансової безпеки підприємства є граничні значення таких показників: коефіцієнта покриття, коефіцієнта автономії, рівня фінансового левериджу, коефіцієнта забезпеченості відсотків до сплати, рентабельності активів, рентабельності власного капіталу, середньозваженої вартості капіталу, показника розвитку компанії, показників диверсифікованості, темпів зростання прибутку, обсягу продажів, активів, співвідношення оборотності дебіторської і кредиторської заборгованості тощо.
Іващенко О. В. [7, с.143-144]	Аналіз рівня фінансово-економічної безпеки здійснюють за допомогою груп показників, до яких належать показники оцінки фінансового стану підприємства, а також показник рівня фінансової безпеки. А саме показники: прибутковості; ділової активності; фінансової стійкості; платоспроможності; майнового стану та ступеню фінансової безпеки.

Продовження табл. 1.

1	2
<i>Набір інших показників, що на думку авторів характеризують рівень фінансової безпеки підприємства</i>	
Барановський О.І. [2, с.95].	В якості індикаторних показників оцінки фінансової безпеки на рівні підприємств, установ і організацій пропонується: мінімальний розмір статутного фонду, величина активів, обсяг продаж, оборотність активів, розмір інвестицій, коефіцієнт рентабельності капіталовкладень, строк окупності капітальних вкладень, рівень інновацій, показник достатності сукупного капіталу, частка залученого капіталу, розмір питомого оборотного капіталу, прибутковість капіталу, прибутковість активів, відношення прибутку до середньорічного капіталу, достатність обігового капіталу, показники ліквідності, величина ліквідного дефіциту, коефіцієнт Кука, максимальний розмір ризику на одного позичальника, рівень оподаткування, період погашення дебіторської заборгованості, розмір позичкового відсотка, коефіцієнт покриття відсотка, періодичність погашення кредиторської заборгованості, сума кредитування дебітурою.
Єрмошенко М.М., Горячова К.С., Ашуєв А.М. [6]	Пропонуються показники фінансової безпеки підприємства за окремими функціональними підсистемами: 1. Рівень безпеки бюджетної складової оцінюють за такими показниками: а) часткою податків і зборів, які сплачуються з прибутку підприємства; б) часткою бюджетних кредитів (бюджетного фінансування) у сумі оборотних коштів (власних і позикових); 3) відношенням кредиторської заборгованості з боку державного бюджету підприємству за податком на додану вартість; 2. Рівень безпеки банківської складової визначають співвідношенням обсягів кредитів і депозитів підприємства; 3. Рівень безпеки інвестиційної складової визначають відношенням капітальних вкладень (інвестицій) до обсягу основного капіталу підприємства; 4. Рівень безпеки фондової підсистеми розраховують відношенням обсягу випущених акцій з метою зростання основного капіталу до обсягу куплених акцій для зростання основного капіталу; 5. Рівень безпеки страхової складової визначають за такими показниками: а) часткою застрахованого майна в основному капіталі; б) часткою застрахованого прибутку в загальному прибутку; в) співвідношенням страхових платежів зі страхування від нещасних випадків і захворювань до фонду оплати праці 6. Рівень безпеки за складовою управління майном визначають за відношенням вартості активів, які знаходяться в управлінні підприємства до обсягу основного капіталу товариства

Джерело: сформовано авторами на основі літературних джерел

Разом з тим слід зазначити, що окремі науковці пропонують їх доповнити іншими специфічними показниками. Так, наприклад, на думку Ареф'євої О.В. та Кузенко Т.Б., при оцінці рівня фінансової безпеки доцільно також розраховувати: коефіцієнт забезпеченості відсотків до сплати, показник розвитку компанії, показник диверсифікованості, темпи зростання прибутку, обсягу продажів, активів тощо. [1, с. 102].

Іващенко О.В. [7, с. 143] пропонує визначати також ступінь фінансової безпеки за допомогою таких показників:

± Ес - нестача або надлишок власних оборотних коштів, необхідних для формування запасів і покриття витрат, пов'язаних з господарською діяльністю підприємства, що розраховують за формулою:

$$\pm E_c = E_c - Z, \quad (1)$$

де E_c - власні оборотні кошти підприємства, тис. грн; Z - запаси (виробничі запаси + незавершене виробництво + готова продукція), тис. грн;

$\pm E_m$ - нестача або надлишок власних оборотних коштів, а також середньо- та довгострокових кредитів, що розраховують за формулою:

$$\pm E_m = E_c + K_m - Z, \quad (2)$$

де K_m - величина середньо- та довгострокових кредитів, тис. грн;

$\pm E_n$ - нестача або надлишок загального обсягу оборотних коштів (враховуючи й короткострокові кредити), що розраховують за формулою:

$$\pm E_n = E_c + K_m + K_t - Z, \quad (3)$$

де K_t - короткострокові кредити, тис. грн

Цікаву позицію висловили Єрмошенко М.М., Горячова К.С., Ашуев А.М. [6], об'єднуючи показники не в блоки, а в окремі індикатори за окремими функціональними підсистемами, за допомогою яких можна оцінювати рівні безпеки бюджетної, банківської, інвестиційної, фондової, страхової складової та рівень безпеки за складовою управління майном.

Відтак, бачимо, що для оцінки фінансової безпеки науковцями пропонується значна кількість показників, має місце неузгодженість у групуванні коефіцієнтів у блоки з метою діагностики причин фінансової небезпеки. Більшість економістів поділяють думку щодо необхідності виділення шести блоків, які характеризують майновий стан, ліквідність, фінансову стійкість, ділову активність, прибутковість, ринкову активність. За окремими методиками їх коло звужується, або ж взагалі показники використовуються хаотично без врахування окремих напрямків дослідження. Дискусійними також залишаються питання порогових значень окремих коефіцієнтів.

Висновки. Для зміцнення фінансової безпеки підприємств пропонується здійснювати систематичний аналіз її рівня, що дасть можливість вчасно ідентифікувати загрози та розробити відповідні заходи з їх усунення та, відповідно, підвищення рівня фінансової безпеки. Аналіз фінансової безпеки підприємства являє собою процес оцінки стану фінансової безпеки, виявлення впливу факторів на її рівень а також наявних та потенційних загроз фінансовій безпеці з метою прийняття ефективних управлінських рішень в системі забезпечення фінансової безпеки підприємства. Стан фінансової безпеки підприємства характеризується певними критеріями та параметрами. Під критеріями слід розглядати кількісні і якісні показники фінансової безпеки, а параметри як порогові (граничні) значення цих показників, вихід за межі яких порушує стабільність та розвиток фінансової системи через зростання впливу внутрішніх і зовнішніх загроз та небезпек.

Список використаних джерел

1. Ареф'єва О. В. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки / О. В. Ареф'єва, Т. Б. Кузенко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №1(91). – С. 98 - 103.
2. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): Монографія. – К.: Київ.нац.торг-екоп.ун-т, 2004. – 759 с.
3. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия. – К.: «Ника-центр», 2002. – 751 с.

4. Воробйов Ю. М. Фінансова безпека організацій рекреаційної сфери [Текст] / Ю. М. Воробйов, О. Г. Блажевич // Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції: наук.-практ. журнал. - 2010. - N 2. - С. 12-19.
5. Горячева К.С. Оцінка рівня фінансової безпеки підприємства // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник наукових праць.Т.10. – Суми: ВВП "Мрія-1" ЛТД, УАБС, 2004. – с. 288-295.
6. Єрмошенко М.М. Економічні та організаційні засади забезпечення фінансової безпеки підприємства: Препринт наукової доповіді / М.М. Єрмошенко, К.С. Горячова, А.М. Ашуєв// За наук. ред. д.е.н., проф. М.М. Єрмошенка. – К.: Національна академія управління, 2005. – 78 с.
7. Іващенко О. В. Фінансово-економічна безпека підприємства / О.В. Іващенко // Вісник Одеського національного університету. Економіка . - 2013. - Т. 18, Вип. 1(1). - С. 142-145.
8. Крюкова І. О. Формування фінансової безпеки агропромислових підприємств / І. О. Крюкова // Облік і фінанси: Міжнародний науково-виробничий журнал. - 2012. - № 4. - С. 41-44.
9. Мартюшева Л.С. Методологічні основи організації фінансової безпеки підприємства / Л.С. Мартюшева // Фінансовий простір. – 2011. - №1(1). – с.85-91.
10. Шелест В.В. Управління фінансовою безпекою довірчого товариства /В. В. Шелест // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №3(93). – С. 181 – 184

Список використаних джерел у транслітерації / References

1. Arefieva O. V. Ekonomichni osnovy formuvannya finansovoi skladovoi ekonomichnoi bezpeky / O. V. Arefieva, T. B. Kuzenko // Aktualni problemy ekonomiky. – 2009. – №1(91). – S. 98 - 103.
2. Baranovskyi O.I. Finansova bezpeka v Ukraini (metodolohiia otsinky ta mekhanizmy zabezpechennia): Monohrafiia. – К.: Kyiv.nats.torh-ekon.un-t, 2004. – 759 s.
3. Blank Y. A. Upravlenye fynansovoi bezopasnostiu predpriyatya. – К.: «Nyka-tsentr», 2002. – 751 s.
4. Vorobiov Yu. M. Finansova bezpeka orhanizatsii rekreatsiinoi sfery [Tekst] / Yu.M. Vorobiov, O. H. Blazhevych // Naukovyi visnyk: finansy, banky, investytsii: nauk.-prakt. zhurnal. - 2010. - N 2. - S. 12-19.
5. Horiacheva K.S. Otsinka rivnia finansovoi bezpeky pidpriemstva // Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy: Zbirnyk naukovykh prats.T.10. – Sumy: VVP "Mriia-1" LTD, UABS, 2004. – s. 288-295.
6. Iermoshenko M.M. Ekonomichni ta orhanizatsiini zasady zabezpechennia finansovoi bezpeky pidpriemstva: Preprynt naukovoi dopovidi / M.M. Yermoshenko, K.S. Horiachova, A.M. Ashuiev// Za nauk. red. d.e.n., prof. M.M. Yermoshenka. – К.: Natsionalna akademiia upravlinnia, 2005. – 78 s.
7. Ivashchenko O. V. Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpriemstva / O.V. Ivashchenko // Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomika . - 2013. - Т. 18, Vyp. 1(1). - S. 142-145.
8. Kriukova I. O. Formuvannya finansovoi bezpeky ahropromyslovykh pidpriemstv / I. O. Kriukova // Oblik i finansy: Mizhnarodnyi nauково-vyrobnychiy zhurnal. - 2012. - № 4. - S. 41-44.
9. Martiusheva L.S. Metodolohichni osnovy orhanizatsii finansovoi bezpeky pidpriemstva / L.S. Martiusheva // Finansovyi prostir. – 2011. - №1(1). – s.85-91.
10. Shelest V.V. Upravlinnia finansovoiu bezpekoiu dovirchoho tovarystva /V.V. Shelest // Aktualni problemy ekonomiky. – 2009. – №3(93). – S. 181 – 184

**ANNOTATION
METHODOLOGICAL TOOLS OF THE ANALYSIS OF FINANCIAL SAFETY
OF
ENTERPRISES IN ECONOMIC ASPECTS SYSTEM OF BIOFUEL
PRODUCTION**

*MULYK Tetiana,
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
acting as the head of the Analysis and Statistics Department,*

*MULYK Yaroslava,
Candidate of Economic Sciences, Senior lecturer
of the Audit and State Control Department,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)*

Methodical tools of the analysis of financial safety of the enterprises in economic aspects system of biofuel production are researched in the article. The main objective of the analysis of financial safety of enterprises, tasks, subjects and objects of the analysis are considered. The information providing of the analysis of financial safety of enterprises in economic aspects system of biofuel production and the order of the organization of analytical process are established. The model of the analysis of financial safety of enterprises from the standpoint of the aims and objectives of the analysis is proposed. The approaches to the system of financial indicators offered by various authors to assess the level of financial safety of enterprises are analysed. It is found that scientists propose a significant amount of indicators and there is a mismatch in the coefficients grouping of blocks to diagnose the causes of the financial risk for assessment of financial safety.

Keywords: analysis of financial safety of enterprises, methodological tools of the analysis, approaches to system of financial performance, biofuel production.

Tabl. 1. Fig.1. Lit. 10.

**АННОТАЦИЯ
МЕТОДИЧЕСКИЙ ИНСТРУМЕНТАРИЙ АНАЛИЗА ФИНАНСОВОЙ
БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ В СИСТЕМЕ ЭКОНОМИЧЕСКИХ
АСПЕКТОВ ПРОИЗВОДСТВА БИОТОПЛИВА**

*МУЛЫК Татьяна Алексеевна,
кандидат экономических наук, доцент,
и.о. заведующего кафедры анализа и статистики*

*МУЛЫК Ярослава Игоревна,
кандидат экономических наук,
старший преподаватель кафедры аудита и государственного контроля,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)*

Исследован методический инструментарий анализа финансовой безопасности предприятий в системе экономических аспектов производства биотоплива. Рассмотрена основная цель анализа финансовой безопасности предприятий, задания, субъекты и объекты анализа. Установлено также

информационное обеспечение анализа финансовой безопасности предприятий в системе экономических аспектов производства биотоплив, порядок организации аналитического процесса. Предложена модель анализа финансовой безопасности предприятий с позиций необходимости и целей проведения анализа. Проанализированы подходы к системе финансовых показателей, которые предлагаются разными авторами для оценки уровня финансовой безопасности предприятий. Установлено, что для оценки финансовой безопасности учеными предлагается значительное количество показателей и имеет место несогласованность в группировании коэффициентов в блоки с целью диагностики причин финансовой опасности.

Ключевые слова: анализ финансовой безопасности предприятий, методический инструментарий анализа, подходы к системе финансовых показателей, производство биотоплива.

Табл. 1. Рис. 1. Лит. 10.

Інформація про авторів

МУЛИК Тетяна Олексіївна - кандидат економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри аналізу та статистики, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: tmulyk69@mail.ru)

МУЛИК Ярослава Ігорівна - кандидат економічних наук, старший викладач кафедри аудиту та державного контролю, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: mulyk.yaroslavna@mail.ru)

MULYK Tetiana - Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, acting as the head of the Analysis and Statistics Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, Sonyachna Str. 3, e-mail: tmulyk69@mail.ru)

MULYK Yaroslava - Candidate of Economic Sciences, Senior lecturer of the Audit and State Control Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, Sonyachna Str. 3, e-mail: mulyk.yaroslavna@mail.ru)

МУЛЫК Татьяна Алексеевна - кандидат экономических наук, доцент, и.о. заведующего кафедры анализа и статистики, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: tmulyk69@mail.ru)

МУЛЫК Ярослава Игоревна - кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры аудита и государственного контроля, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: mulyk.yaroslavna@mail.ru)

